

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Noziedzīgos Nodarījumos Cietušie](#) > [Cietušo Tiesības \(katrā Valstī\)](#) > 1 - Manas kā noziegumā cietušā tiesība

1 - Manas kā noziegumā cietušā tiesība

Kādu informāciju es saņēmu no iestādes (piem., policijas, prokurora) pēc tam, kad noziegums būs izdarīts, bet pirms es būšu ziņojis par to?

Policijai un prokuroram ir jāinformē jūs par:

- jūsu tiesībām uz zaudējumu atlīdzību no aizdomās turētā vai kompensāciju no valsts;
- faktu, ka gadījumā, ja jūs to prasāt, prokuroram parasti ir jāsaņemas un jāiesniedz tiesā jūsu prasība par zaudējumu atlīdzināšanu;
- noteikumiem, kas attiecas uz tuvošanās aizliegumiem, advokātu cietušajai pusei un personīgo palīdzību;
- to, kā pieteikties juridiskās palīdzības un konsultāciju saņemšanai;
- mediācijas iespējām un nosacījumiem;
- iestādēm un organizācijām, kas piedāvā atbalstu un palīdzību;
- kontaktinformāciju saziņai par jūsu lietu;
- turpmāko procesu un jūsu statusu tajā;
- jūsu tiesībām uz mutiskās un rakstiskās tulkošanas pakalpojumiem;
- jūsu tiesībām uz izmaksu kompensāciju;
- faktu, ka pirmstiesas izmeklēšana nav uzsākta vai ir izbeigta;
- to, kam adresēt sūdzības par jūsu lietas izskatīšanu;
- to, vai ir uzsākta tiesvedība;
- vai aizturētā vai apcietinātā persona bēgulo, lai izvairītos no tiesas.

Ņemiet vērā, ka iepriekš minētā informācija tiks sniegta pēc ziņojuma iesniegšanas policijai. Tomēr jūs, protams, varat izmantot informāciju, kas pieejama, piemēram, Noziegumos cietušo kompensācijas un atbalsta iestādes (*Brottsoffermyndighet*) tīmekļa vietnē, pirms iesniedzat ziņojumu policijai.

Es nedzīvoju ES valstī, kurā noziegums tika izdarīts (ES pilsoņi un trešo valstu pilsoņi). Kā tiek aizsargātas manas tiesības?

Ja esat ārvalstnieks un esat kļuvis par noziegumā cietušo Zviedrijā, jums ir tiesības saņemt tādu pašu informāciju, kādu saņem Zviedrijas pilsoņi (sk. iepriekš). Jums ir arī tiesības uz mutiskās un rakstiskās tulkošanas pakalpojumiem, ja nerunājat zviedru valodā.

Ja esat kļuvis par noziegumā cietušo citā valstī, attiecīgās valsts iestādēm ir pienākums informēt jūs par jūsu tiesībām. Vairāk informācijas par tiesībām citās ES dalībvalstīs varat uzzināt šeit.

Kādu informāciju es saņēmu, ja ziņošu par noziegumu?

Policijai un prokuroram ir jāinformē jūs par:

- jūsu tiesībām uz zaudējumu atlīdzību no aizdomās turētā vai kompensāciju no valsts;
- faktu, ka gadījumā, ja jūs to prasāt, prokuroram parasti ir jāsaņemas un jāiesniedz tiesā jūsu prasība par zaudējumu atlīdzināšanu;
- noteikumiem, kas attiecas uz tuvošanās aizliegumiem, advokātu cietušajai pusei un personīgo palīdzību;
- to, kā pieteikties juridiskās palīdzības un konsultāciju saņemšanai;
- mediācijas iespējām un nosacījumiem;

- iestādēm un organizācijām, kas piedāvā atbalstu un palīdzību;
- kontaktinformāciju saziņai par jūsu lietu;
- turpmāko procesu un jūsu statusu tajā;
- jūsu tiesībām uz mutiskās un rakstiskās tulkošanas pakalpojumiem;
- jūsu tiesībām uz izmaksu kompensāciju;
- faktu, ka pirmstiesas izmeklēšana nav uzsākta vai ir izbeigta;
- to, kam adresēt sūdzības par jūsu lietas izskatīšanu;
- to, vai ir uzsākta tiesvedība;
- vai aizturētā vai apcietinātā persona bēguļo, lai izvairītos no tiesas.

Vai man ir tiesības uz bezmaksas mutiskās vai rakstiskās tulkošanas pakalpojumiem (kad es sazinos ar policiju vai citām iestādēm vai izmeklēšanas un tiesvedības laikā)?

Jums ir arī tiesības uz mutiskās un rakstiskās tulkošanas pakalpojumiem, ja nerunājat zviedru valodā.

Kā iestāde nodrošinās to, ka es saprotu un mani saprot (ja esmu bērns, ja man ir invaliditāte)?

Jums ir tiesības uz mutiskās tulkošanas pakalpojumiem, ja jums ir invaliditāte, proti, ja jūs esat nedzirdīgs, vārdzirdīgs vai ja jums ir runas traucējumi.

Noziegumos cietušo kompensācijas un atbalsta iestāde (*Brottsoffermyndighet*) ir sagatavojusi informatīvu materiālu, kas īpaši paredzēts bērniem. Lai uzzinātu plašāku informāciju par savām tiesībām nozieguma gadījumā, apmeklējiet vietni <https://www.jagvillveta.se/>.

Arī policija nodrošina informāciju, kas īpaši paredzēta bērniem:
<https://polisen.se/Utsatt-for-brott/Olika-typer-av-brott/Barn-och-ungdomar/>.

Cietušo atbalsta pakalpojumi

Kurš sniedz atbalstu cietušajiem?

Jūs kā noziegumā cietušais varat saņemt atbalstu no daudzām bezpeļņas apvienībām un organizācijām. Arī jūsu pašvaldības sociālajiem dienestiem ir likumisks pienākums nodrošināt, ka noziegumos cietušie un viņu ģimenes saņem atbalstu un palīdzību.

Vai policija automātiski nosūtīs mani uz cietušo atbalsta dienestu?

Kad ziņosiet par noziegumu, policija informēs jūs par iestādēm un organizācijām, kas piedāvā atbalstu un palīdzību. Ar jūsu piekrišanu policija dažos gadījumos arī nodos jūsu kontaktinformāciju, piem., cietušo atbalsta dienesta darbiniekiem, kuri sazināsies ar jums. Jūs pats arī varat sazināties ar organizāciju, kas sniedz atbalstu.

Kā tiek aizsargāts mans privātums?

Ja jūs pieprasīsit atbalstu no sociālajiem dienestiem, jūsu lieta tiks izskatīta konfidenciali. Darbinieki, kuri strādā brīvprātīgajās noziegumos cietušo atbalsta organizācijās, ir nodevuši informācijas neizpaušanas zvērestu. Arī tad, kad sazināties ar šādu iestādi, jūs varat saglabāt anonimitāti.

Vai man ir jāziņo par noziegumu, pirms es varu piekļūt cietušo atbalstam?

Nē, jums tas nav jādara.

Personīgā aizsardzība, ja man draud briesmas

Kādi aizsardzības veidi ir pieejami?

Noziegumos cietušajiem ir pieejami daudzi aizsardzības veidi.

- Tuvošanās aizliegums

Tuvošanās aizliegums (*kontaktförbud*) ir paredzēts, lai novērstu situācijas, kas var būt bīstamas cietušajiem. Tuvošanās aizliegums tika ieviests un tiek izmantots galvenokārt, lai aizsargātu sievietes no bijušā laulātā vai partnera draudiem un uzmākšanās, bet tos var noteikt arī, lai aizsargātu bērnus un citas neaizsargātas personas. Tuvošanās aizliegums nozīmē, ka personai, kura jums draud vai uzmācas, tiek aizliegts ierasties pie jums vai jebkādā citā veidā sazināties ar jums, piem., rakstot vēstules, īsziņas vai zvanot, vai ar draugu starpniecību. Šāds aizliegums var arī ietvert aizliegumu netuvoties jūsu mājām, darbavietai vai citai vietai, kur jūs bieži uzturaties.

Tuvošanās aizliegumu var noteikt arī personai, kura dzīvo kopā ar personu, kam tiek izteikti draudi. Lai varētu noteikt šādu aizliegumu nolūkā norobežot draudētāju no kopējās mītnes, jābūt augstam riskam, ka var tikt izdarīts noziegums, kas vērsts pret partnera dzīvību, veselību, brīvību vai drošību.

Par tuvošanās aizliegumu noteikšanu lemj prokurors. Ja prokurors nenosaka šādu aizliegumu, jūs varat prasīt, lai lieta tiek nodota rajona tiesai (*tingsrätt*). Ikvienam, kurš neievēro šādu aizliegumu, var piespriest naudas sodu vai brīvības atņemšanu līdz vienam gadam.

- Izmitināšana patversmēs

Sievietēm un viņu bērniem, pret kuriem vērsta vardarbība ģimenē, var rasties vajadzība uz laiku izvērties no mājām. Izmitināšanu patversmēs nodrošina gan pašvaldības, gan sieviešu patvēruma centri. Lai uzzinātu vairāk informācijas, sazinieties ar savu pašvaldību vai vietējo sieviešu centru.

- Personas datu aizsardzība

Ja jums ir jāpatur noslēpumā sava adrese pret jums vērstu draudu vai citu uzmākšanās izpausmju dēļ, jūs varat prasīt, lai iedzīvotāju reģistrā ieraksta īpašu slepeno kodu (*sekretessmarkering*). Konkrētais kods tiks ierakstīts arī citos publiskajos reģistros, piemēram, transportlīdzekļu un vadītāja apliecību reģistrā. Šo klasifikāciju parasti pārskata katru gadu.

Vēl viens veids, kā persona, kurai ir izteikti draudi un kura ir pārcēlusies vai plāno to darīt, var aizsargāt savus personas datus, ir saglabāt iedzīvotāju reģistrā veco adresi (*kvarskrivning*). Jūs varat saglabāt iedzīvotāju reģistrā savu veco adresi uz laiku līdz trīs gadiem pēc pārcelšanās.

Pieprasījumi personas datu aizsardzībai, piešķirot slepeno kodu un izmantojot veco adresi, jāiesniedz vietējai nodokļu iestādei, kurā esat reģistrēts. Saziņā ar iestādēm svarīgi ir norādīt, ka jūsu personas dati tiek aizsargāti. Jums arī jāievēro īpaša piesardzība darījumos ar organizācijām, uzņēmumiem un citām struktūrām.

- Uzvārda maiņa

Vēl viens veids, kā varat uzlabot savu aizsardzību, ir uzvārda maiņa. Jūs varat pieņemt sava vecāka uzvārdu, informējot Zviedrijas Nodokļu aģentūru (*Skatteverket*). Tomēr, lai uzvārdu mainītu uz jebkuru citu uzvārdu, ir jāsaņem atļauja no Zviedrijas Patentu un reģistrācijas biroja (*Patent- och registreringsverket*).

- “Drošības pakete”

Dažām personām izteikti draudi ir tik nopietni, ka var būt nepieciešams izmantot “drošības paketi”. Šajā paketē ir mobilais telefons un trauksmes sistēma, un to var saņemt no vietējās policijas iestādes, pirms tam pienācīgi izvērtējot šādu vajadzību.

- Fiktīvi personas dati

Ja ir izteikti draudi izdarīt smagu noziegumu, kas vērsts pret jūsu dzīvību, veselību vai brīvību, vai ja šķiet, ka citi drošības pasākumi nesniedz pietiekamu aizsardzību, jums var atļaut izmantot fiktīvus (t. i., izdomātus) personas datus. Pieprasījums izmantot fiktīvus personas datus būtu jāiesniedz policijai.

- Liecinieku aizsardzības programma

Izņēmuma gadījumos, kad citi pasākumi nav efektīvi, personas, kurām izteikti draudi un kuras varētu ietekmēt tiesvedības iznākumu, var iesaistīties īpašajā liecinieku aizsardzības programmā, ko vada policija.

Kurš var piedāvāt man aizsardzību?

Lēmumus par aizsardzību var pieņemt dažādas organizācijas atkarībā no aizsardzības veida. Sk. iepriekšējo sadaļu.

Vai kāds izvērtēs manu lietu, lai noskaidrotu, vai esmu pakļauts turpmākam noziedzīgā nodarījuma izdarītāja radīta kaitējuma riskam?

Lai noteiktu, vai jums ir vajadzīgi īpaši aizsardzības pasākumi policijas izmeklēšanas un tiesvedības laikā, policijai, cik vien iespējams drīz, būtu jāveic drošības novērtējums. Šādā novērtējumā ņem vērā nozieguma smagumu un jūsu personīgos apstākļus. Ja jums vēl nav 18 gadu, vienmēr uzskatīs, ka jums ir vajadzīga īpaša aizsardzība.

Sociālie dienesti arī mēdz izmantot īpašas novērtēšanas metodes, lai noskaidrotu, vai pastāv risks, ka noziedzīgā nodarījuma izdarītājs, ar kuru kopā jūs dzīvojat, varētu īstenot atkārtotu vardarbību.

Vai kāds izvērtēs manu lietu, lai noskaidrotu, vai pastāv risks, ka krimināltiesību sistēma var man nodarīt turpmāku kaitējumu (izmeklēšanas un tiesvedības laikā)?

Lai noteiktu, vai jums ir vajadzīgi īpaši aizsardzības pasākumi policijas izmeklēšanas un tiesvedības laikā, policijai, cik vien iespējams drīz, būtu jāveic drošības novērtējums. Šādā novērtējumā ņem vērā nozieguma smagumu un jūsu personīgos apstākļus. Ja jums vēl nav 18 gadu, vienmēr uzskatīs, ka jums ir vajadzīga īpaša aizsardzība.

Kāda aizsardzība ir pieejama īpaši neaizsargātiem cietušajiem?

Smagu noziegumu gadījumā galējie aizsardzības pasākumi ir fiktīvi personas dati un liecinieku aizsardzības programma (sk. iepriekš).

Esmu nepilngadīgs. Vai man ir īpašas tiesības?

Sociālo dienestu pienākums ir nodrošināt, ka bērns, kurš ir kļuvis par noziegumā cietušo, un viņa radnieki saņem vajadzīgo palīdzību un atbalstu. Sociālajiem dienestiem būtu arī jāatceras, ka bērns, kurš ir bijis pret radnieku vērstas vardarbības vai citas vardarbīgas izturēšanās liecinieks, ir arī uzskatāms par noziegumā cietušo, un jānodrošina, ka šāds bērns saņem viņam vajadzīgo palīdzību un atbalstu.

Nozieguma rezultātā ir miris mans ģimenes loceklis. Kādas ir manas tiesības?

Sociālajiem dienestiem ir arī pienākums sniegt atbalstu radniekiem, ja kāds no ģimenes locekļiem ir cietis noziegumā. Ir arī bezpeļņas apvienības, kuru uzdevums ir atbalstīt radniekus, ja kāds no ģimenes locekļiem ir miris nozieguma dēļ.

Noziegumā cietušais ir mans ģimenes loceklis. Kādas ir manas tiesības?

Sociālajiem dienestiem ir arī pienākums sniegt atbalstu radniekiem, ja kāds no ģimenes locekļiem ir cietis noziegumā. Daudzi no iepriekš aprakstītajiem aizsardzības pasākumiem var attiekties arī uz jums, ja kāds no jūsu radniekiem ir cietis noziegumā. Arī daudzas bezpeļņas organizācijas piedāvā atbalstu cietušo radniekiem.

Vai es varu izmantot mediācijas pakalpojumus? Kādi ir nosacījumi? Vai es būšu drošībā mediācijas laikā ?

Mediācija nozīmē, ka cietušais un noziedzīgā nodarījuma izdarītājs tiekas, lai pārrunātu notikušo ar objektīva mediatora starpniecību. Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nav sasniedzis 21 gada vecumu, attiecīgajai pašvaldībai ir jāpiedāvā mediācija.

Lai varētu izmantot mediāciju, piemēro nosacījumu, ka noziegumam ir jābūt atzītam. Tāpat abām pusēm ir jābūt

vēlmei iesaistīties mediācijā. Mediācijas rezultātā var tikt panākta vienošanās, piem., par to, kā pusēm būtu jāizturas turpmākās to savstarpējās tikšanās reizēs, lai cietušajam būt pārliecība par to.

Ir iespējams arī vienoties par finansiālu zaudējumu atlīdzināšanu, bet tas var radīt problēmas, jo īpaši tad, ja ir vairāki noziedzīgā nodarījuma izdarītāji, ir iesaistītas lielas summas vai ir bijis personisks aizskārums. Ja jums ir jautājumi par šādiem vienošanās veidiem, sazinieties ar Noziegumos cietušo kompensācijas un atbalsta iestādi (*Brottsoffermyndighet*). Ja jūs noslēdzat vienošanos par finansiālu kompensāciju, jūs varat zaudēt tiesības pieprasīt noziegumā cietušā kompensāciju.

Ieceltajam mediatoram (kuram jābūt kompetentam, godīgam un objektīvam) ir pienākums nodrošināt, ka mediācija norit jums drošā veidā.

Kur ir pieejami tiesību akti, kuros noteiktas manas tiesības?

Svarīgo normatīvo aktu saraksts ir atrodams [Noziegumos cietušo kompensācijas un atbalsta iestādes \(*Brottsoffermyndighet*\) tīmekļa vietnē](#).

■ Lapa atjaunināta: 15/07/2025

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.